

نگاهی به اقتصاد

«سردبیر»

وضعیت ارقام عمده پولی و اعتباری در نه ماهه سال ۱۳۸۶

عملکرد متغیرهای کلیدی بخش پولی نظیر نقدینگی در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ از اهداف متغیرهای مزبور در برنامه چهارم فاصله داشته است؛ به طوریکه عملکرد رشد نقدینگی در سال‌های فوق‌الذکر به ترتیب ۱۰/۳ و ۱۷/۴ واحد درصد از هدف متغیر مزبور در برنامه چهارم بالاتر بوده و رشد نقدینگی در سال ۱۳۸۵ معادل ۳۹/۴ درصد بوده است. براساس اهداف کمی برنامه چهارم توسعه، متوسط نرخ تورم و رشد نقدینگی طی سالهای برنامه سالانه به ترتیب ۹/۹ و ۲۰ درصد در نظر گرفته شده است. بر این اساس، اهداف نرخ تورم در سال ۱۳۸۶ (سال سوم برنامه) ۹/۱ درصد و رشد نقدینگی ۲۰/۰ درصد هدفگذاری شده است.

در این گزارش بر اساس ارقام دریافتی از بانک‌ها در پایان آذر ۱۳۸۶، عملکرد ارقام عمده پولی و اعتباری تحلیل می‌شود.

الف - بررسی عوامل موثر بر نقدینگی

رشد نقدینگی در پایان آذر ماه سال جاری نسبت به پایان سال قبل معادل ۱۸/۶ درصد بود که در مقایسه با رشد دوره مشابه سال قبل (۲۳/۵ درصد) ۴/۹ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

نقدینگی در پایان آذر ۱۳۸۶ نسبت به پایان آذر ۱۳۸۵ از رشدی معادل ۳۳/۹ درصد برخوردار گردید که در مقایسه با رشد مدت مشابه سال قبل (رشد آذر ۱۳۸۵ به آذر ۱۳۸۴ معادل ۳۶/۷ درصد) با ۲/۸ واحد درصد کاهش مواجه شده است.

خالص داراییهای خارجی و داخلی سیستم بانکی به ترتیب از سهم فزایندهای معادل ۵/۴ و ۱۳/۲ واحد درصد در رشد نقدینگی برخوردار بوده‌اند. در بین عوامل تشکیل دهنده خالص داراییهای داخلی، خالص مطالبات از دولت سهم کاهندهای معادل ۳/۸ واحد درصد داشته است که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل (سهم منفی ۶/۹ واحد درصدی) حدود ۰/۸ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. باید توجه داشت که کاهش خالص بدهی دولت به سیستم بانکی ناشی از بازپرداخت بدهی‌های دولت نبوده و صرفاً ناشی از افزایش سپرده‌های دولت بوده است. پیش‌بینی می‌شود با برداشت تدریجی سپرده‌ها تا پایان سال توسط دولت، خالص بدهی دولت به سیستم بانکی افزایش یافته و این عامل به طور بالقوه رشد نقدینگی را به دنبال خواهد داشت.

بدهی دولت به سیستم بانکی در پایان آذر ۱۳۸۶ بنا به دلایل زیر نسبت به پایان سال قبل ۳۷/۸ هزار میلیارد ریال افزایش داشته است:

۱. افزایش بدهی دولت به بانک‌های تجاری بیش از ۳۰/۷ هزار میلیارد ریال می‌باشد. این میزان افزایش در بدهی دولت عمدتاً ناشی از افزایش اصل و فرع تسهیلات تبصره‌ای اعطایی بانک‌های تجاری که به تعهد دولت بوده و پس از سررسید وصول نشده‌اند، می‌باشد. گفتنی است سود سال‌های آینده به تعهد دولت در پایان آذر ماه سال ۱۳۸۶ نسبت به اسفند ماه سال ۱۳۸۵ (۱۶۲۱۹ میلیارد ریال) ۳/۹ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است.

۲. افزایش بدهی دولت به بانک‌های غیر دولتی و موسسات اعتباری غیر بانکی به میزان ۲/۸ هزار میلیارد ریال ناشی از افزایش مانده سررسید نشده اوراق مشارکت بخش دولتی در پرتفوی بانک‌های غیر دولتی می‌باشد. بانک‌های غیر دولتی حجم قابل توجهی از اوراق مشارکت

بخش دولتی را در پرتفوی خود نگهداری می‌کنند که این عمل در عین افزایش قدرت انعطاف آنها در مدیریت ریسک نقدینگی، به نوعی واکنش بانک‌های مذکور در مقابل کاهش نرخ‌های سود بانکی نیز تلقی می‌شود.

در دوره مورد بررسی، مطالبات از بخش غیردولتی (تسهیلات جدید) با سهم فزاینده‌ای معادل ۲۰/۶ واحد درصد دارای بالاترین سهم در رشد نقدینگی بوده که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل (سهم ۲۰/۶ واحد درصد) تغییری نداشته است.

جدول ۱- عوامل موثر در تغییر نقدینگی

رشد دوازده ماهه منتهی به آذر ۸۶	نه ماهه ۸۶		پایان ۱۳۸۵		نه ماهه ۸۵		
	تغییر در مانده	سهم از رشد	تغییر در مانده	سهم از رشد	تغییر در مانده	سهم از رشد	
	(میلیارد ریال)	(واحد درصد)	(میلیارد ریال)	(واحد درصد)	(میلیارد ریال)	(واحد درصد)	
۲۶/۵	۵/۴	۶۸۹۴۲	۱۳/۷	۱۲۶۲۹۶	۹/۹	۹۱۸۴۱	خالص داراییهای خارجی
۳۷/۸	۱۲/۲	۱۷۰۰۲۵	۲۵/۷	۲۳۶۸۸۴	۱۳/۶	۱۲۴۵۳۷	خالص داراییهای داخلی
-۳۸/۲	-۳/۸	-۵۰۰۰۴	-۳/۰	-۲۷۶۷۹	-۵/۵	-۵۰۵۴۳	خالص مطالبات از دولت
-۱۳/۲	-۰/۹	-۱۱۶۶۰	-۰/۳	-۲۶۰۳	-۰/۶	-۵۰۹۲	خالص مطالبات از شرکتهای موسسات دولتی (۱)
۴۲/۴	۲۰/۶	۲۶۴۸۱۱	۳۴/۹	۳۲۱۵۲۰	۲۰/۶	۱۹۰۰۵۸	مطالبات از بخش غیردولتی (۱)
-۴۱/۵	-۲/۷	-۳۳۱۲۲	-۵/۹	-۵۴۳۵۵	-۰/۹	-۹۸۸۶	خالص سایر عوامل
۳۳/۹	۱۸/۶	۲۳۸۹۶۷	۳۹/۴	۳۶۳۱۸۰	۲۳/۵	۲۱۶۳۷۸	نقدینگی

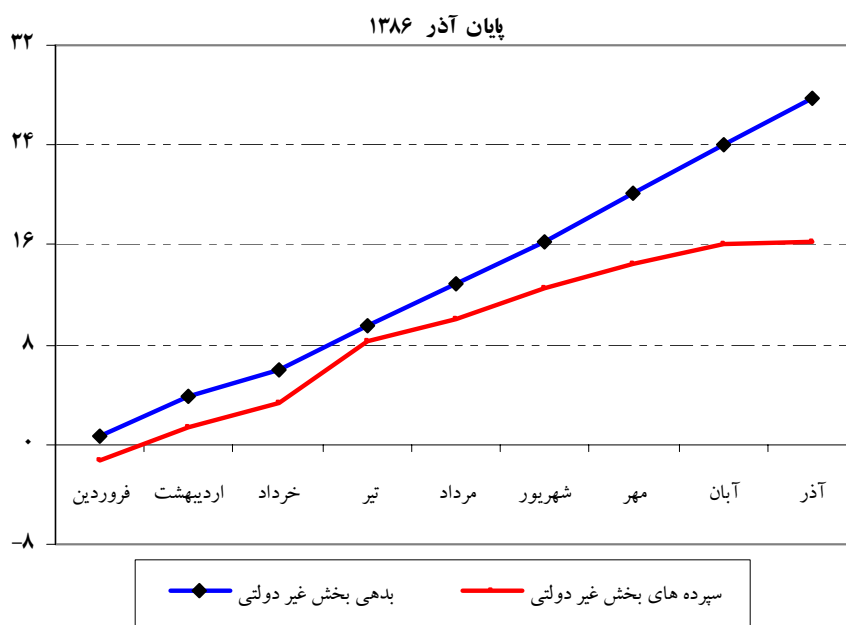
۱- شامل سود و درآمد سالهای آتی نمی‌باشد.

- رشدها (سهم از رشدها) نسبت به پایان اسفند ماه سال قبل محاسبه شده است.

صورت وضعیت منابع و مصارف بانک‌های تجاری نشان می‌دهد، در پایان آذر ۱۳۸۶ کماکان سرعت تخصیص منابع بانک‌های تجاری از تجهیز منابع آنها پیشی گرفته و نسبت به ماه‌های اخیر شتاب گرفته است. بدین معنی که بدهی بخش غیر دولتی به بانک‌های تجاری (با

سود) در پایان آذر ۱۳۸۶ نسبت به پایان سال قبل ۲۷/۷ درصد رشد یافته در حالی که رشد سپرده‌های بخش غیردولتی در همین مدت ۱۶/۳ درصد بوده است. این امر نشان دهنده عدم وجود توازن در مصارف تسهیلاتی بانک‌های تجاری با منابع سپرده‌ای آنها بوده و محل تامل است. بانک‌های مذکور به دلیل پیشی گرفتن سرعت رشد مصارف نسبت به منابع و ضعف در مدیریت نقدینگی، از منابع بانک مرکزی جهت تامین کسری مصارف تسهیلاتی استفاده نموده‌اند.

نمودار ۱- رشد سپرده‌ها و مانده بدهی بخش غیر دولتی در بانک‌های تجاری در (درصد)

ب- بررسی عوامل موثر بر پایه پولی

رشد پایه پولی در پایان آذر ۱۳۸۶ نسبت به پایان سال قبل، ۱۷/۸ درصد بوده که در مقایسه با رشد دوره مشابه سال قبل (۵/۶ درصد) افزایش قابل توجهی به میزان ۱۲/۲ واحد درصد نشان می‌دهد. پایه پولی در پایان آذر ۱۳۸۶ نسبت به پایان آذر ۱۳۸۵ از رشدی معادل

۴۱/۶ درصد برخوردار گردید که در مقایسه با رشد مدت مشابه سال قبل (رشد آذر ۱۳۸۵ به آذر ۱۳۸۴ معادل ۳۹ درصد) با ۲/۶ واحد درصد افزایش مواجه شده است.

خالص دارائیهای خارجی بانک مرکزی با سهمی معادل ۲۹/۸ واحد درصد بیشترین سهم را در رشد پایه پولی داشته است که در مقایسه با رشد دوره مشابه سال قبل (۳۴/۰ واحد درصد) ۴/۲ واحد درصد کاهش داشته است. (ر.ک به جدول شماره ۲).

مطالبات بانک مرکزی از بانکها نیز سهم قابل توجهی در رشد پایه پولی داشته و منجر به افزایشی معادل ۲۸/۷ واحد درصد در رشد پایه پولی گردیده است که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل (۷/۴ واحد درصد) افزایش چشمگیری نشان می دهد. بدهی بانکها به بانک مرکزی در نهم ماه اول سال ۱۳۸۶ بیش از ۸۰/۲ هزار میلیارد ریال افزایش داشته است که از این میزان حدود ۴/۹ هزار میلیارد ریال بابت افزایش تنخواه گردان پرداخت وجوه دولتی و ما بقی آن یعنی حدود ۷۵/۳ هزار میلیارد ریال مربوط به افزایش اضافه برداشت بانکها از بانک مرکزی و یا سایر موارد از جمله "اعطای خط اعتباری" و "عملکرد وجوه اوراق مشارکت بانک مرکزی در حساب بانکها" بوده است.

لازم به توضیح است، در آذر ماه سال جاری بدهی بانکها به بانک مرکزی ۹/۷ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است. مهمترین دلیل این افزایش تسهیلات اعطایی بانک مرکزی به بانکها بابت "تسویه ریالی معاملات ارزی بین بانکی" در آذر ماه بوده است. خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی با سهمی معادل ۲۶/۹- واحد درصد بیشترین سهم را در کاهش پایه پولی داشته است که مهمترین دلیل این امر افزایش سپردههای بخش دولتی نزد بانک مرکزی می باشد.

جدول ۲ - عوامل موثر در تغییر پایه پولی

رشد دوازده ماهه منتهی به آذر ۸۶	ته ماهه ۸۶		پایان ۱۳۸۵		ته ماهه ۸۵		
	تغییر در مانده	سهام از رشد	تغییر در مانده	سهام از رشد	تغییر در مانده	سهام از رشد	
	(میلیارد ریال)	(واحد درصد)	(میلیارد ریال)	(واحد درصد)	(میلیارد ریال)	(واحد درصد)	
۳۶.۸	۸۳۵۴۰	۲۹.۸	۱۱۳۶۲۸	۵۱.۵	۷۴۸۷۹	۳۴.۰	خالص داراییهای خارجی بانک مرکزی
-۱۴۱.۶	-۷۵۲۰.۸	-۲۶.۹	-۲۷۰.۸۶	-۱۲.۳	-۴۷۴۱۴	-۲۱.۵	خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی
۱.۰	۴۱۷۷	۱.۵	۸۲۲۰	۳.۷	۱۱۱۱۹	۵.۰	مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی
۳۲.۴	۷۹۳۸۵	-۲۸.۴	۳۵۳۰۶	-۱۶.۰	۵۸۵۳۳	-۲۶.۵	سپردههای بخش دولتی نزد بانک مرکزی
۱۵۸.۵	۸۰۲۲۹	۲۸.۷	۱۸۹۷۱	۸.۶	۱۶۳۵۷	۷.۴	مطالبات بانک مرکزی از بانکها
۳۲.۰	۴۸۷۳	۱.۸	۴۴۶۱	۲.۰	۴۵۵۲	۲.۱	تنخواه گردان پرداخت وجوه دولتی (۱)
۲۰۹.۱	۷۵۳۵۶	۲۶.۹	۱۴۵۱۰	۶.۶	۱۱۸۰۵	۵.۴	سایر
۴۷.۲	-۳۸۶۶۸	-۱۳.۸	-۴۶۰.۸۰	-۲۰.۹	-۳۱۴۴۲	-۱۴.۳	خالص سایر اقلام
۴۴.۶	۳۶۴۹	۱.۳	۱۰۷۹۶	۴.۹	۶۶۶۸	۳.۰	اوراق مشارکت بانک مرکزی
۴۱.۶	۴۹۸۹۳	۱۷.۸	۵۹۴۳۴	۲۶.۹	۱۲۳۷۹	۵.۶	پایه پولی

۱ - بانکها به نمایندگی از بانک مرکزی ۱۲ درصد از سپردههای دیداری دستگاههای دولتی را به عنوان تنخواه گردان در حساب مذکور نزد خود نگهداری می نمایند.

در پایان آذر ۱۳۸۶، مانده اوراق مشارکت سررسید نشده بانک مرکزی به ۲۵/۲ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با پایان سال قبل ۳/۶ هزار میلیارد ریال افزایش نشان می دهد. این میزان افزایش در اوراق مشارکت بانک مرکزی - با احتساب ضریب فزاینده نقدینگی در پایان آذر ۱۳۸۶ - با قبض حدود ۱۶/۸ هزار میلیارد ریال نقدینگی، به میزان ۱/۳ درصد از رشد نقدینگی کاسته است.

ج - بررسی اجزای ضریب فزاینده نقدینگی

ضریب فزاینده نقدینگی در پایان آذر ماه سال جاری نسبت به پایان سال قبل با ۰/۷

درصد افزایش به ۴/۶۱۸ رسید که در مقایسه با رشد مدت مشابه سال قبل (۱۶/۹ درصد) کاهش چشمگیری نشان می‌دهد. ضریب فزاینده نقدینگی در پایان آذر ۱۳۸۶ نسبت به پایان آذر ۱۳۸۵ معادل ۵/۴ درصد کاهش یافت که در مقایسه با رشد مدت مشابه سال قبل (رشد آذر ۱۳۸۵ به آذر ۱۳۸۴ معادل ۱/۷- درصد) با ۳/۷ واحد درصد کاهش مواجه شده است.

مهمترین دلیل کاهش رشد ضریب فزاینده نقدینگی در این دوره، رشد نسبت ذخایر اضافی به کل سپرده‌ها می‌باشد که در مقایسه با اسفند سال قبل ۲۹/۰ درصد رشد نشان می‌دهد. علت اصلی این امر، افزایش سپرده‌های دیداری بانک‌ها نزد بانک مرکزی بوده که در پایان آذر ۱۳۸۶ - نسبت به پایان سال قبل ۱۴/۵ هزار میلیارد ریال (۵۲/۴ درصد) رشد داشته است.

جدول ۳ - اجزای ضریب فزاینده نقدینگی

سهم هریک از اجزاء در تغییرات ضریب	پایان				
	آذر	اسفند	آذر	اسفند	
۰،۱۷۳	۰،۰۴۰۷	۰،۰۵۰۳	۰،۰۴۴۵	۰،۰۵۸۲	۱- نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به کل سپرده‌ها
۰،۰۴۶۸	۰،۱۴۹۱	۰،۱۵۱۲	۰،۱۴۹۱	۰،۱۴۷۱	۲- نسبت سپرده‌های قانونی به کل سپرده‌ها
-۰،۱۸۹۴	۰،۰۳۵۶	۰،۰۲۷۶	۰،۰۲۰۳	۰،۰۴۸۱	۳- نسبت ذخایر اضافی به کل سپرده‌ها
۰،۰۳۱	۴،۶۱۸	۴،۵۸۷	۴،۸۸۳	۴،۱۷۶	ضریب فزاینده نقدینگی

د - ترکیب سپرده‌های سرمایه گذاری مدت دار

طی نهم‌ماه سال ۱۳۸۶، سپرده‌های دیداری ۱۳/۷ درصد و سپرده‌های غیردیداری ۲۲/۱

درصد افزایش داشته‌اند. نرخ رشد متغیرهای مذکور در دوره مشابه سال قبل به ترتیب ۱۲/۸ و ۳۰/۶ درصد و در دوازده ماهه منتهی به آذر ۸۶ (پایان آذر ۱۳۸۶ نسبت به پایان آذر ۱۳۸۵) به ترتیب ۳۳/۲ و ۳۴/۹ درصد بوده است. طی دوره مورد بررسی، سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار با افزایشی به میزان ۱۷۱/۷ هزار میلیارد ریال (۲۴/۳ درصد رشد) به ۸۷۸/۸ هزار میلیارد ریال بالغ گردید که در مقایسه با رشد دوره مشابه سال قبل (۳۱/۰ درصد)، کاهش نشان می‌دهد.

جدول ۴ - ترکیب سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار

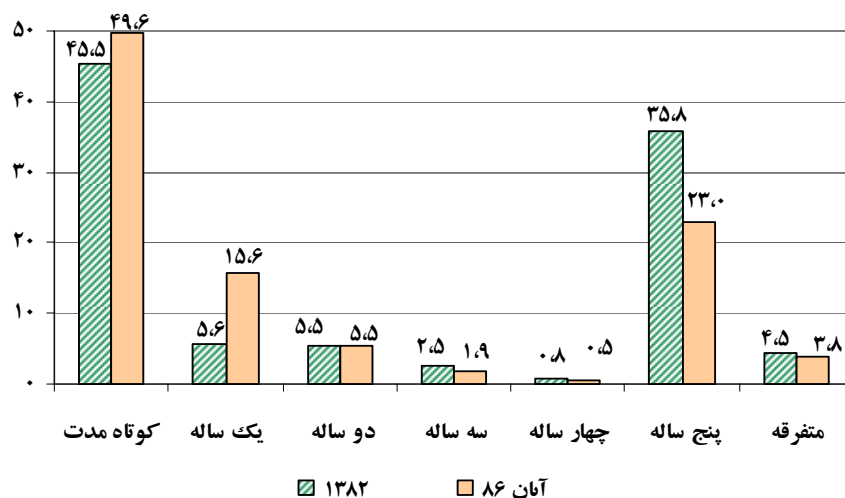
(میلیارد ریال)

تغییرات دوازده ماهه منتهی به آذر ۸۶	پایان					
	آذر ۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳		۱۳۸۲
۲۳۷۱۸۵.۶	۸۷۸۷۸.۰	۷۰۷۱۰.۱	۴۸۹۶۹۳	۳۴۹۱۴۹	۲۵۱۷۳۸	سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار
۳۷.۰	۲۴.۳	۴۴.۴	۴۰.۳	۳۸.۷	۳۵.۴	رشد (درصد)
۱۴۳۰۱۲.۲	۴۵۹۲۷۳	۳۵۳۶۶۷	۲۲۳۲۹۲	۱۵۹۸۶۸	۱۱۹۸۰۹	کوتاه مدت
۴۵.۲	۲۹.۹	۵۸.۴	۳۹.۷	۳۳.۴	۳۵.۴	رشد (درصد)
۹۴۱۷۳.۴	۴۱۹۵۰.۷	۳۵۳۴۳۴	۲۶۶۴۰۲	۱۸۹۲۸۱	۱۳۱۹۲۹	بلند مدت
۲۸.۹	۱۸.۷	۳۲.۷	۴۰.۷	۴۳.۵	۳۵.۴	رشد (درصد)
۷۶۶۲۵.۴	۱۴۵۱۳۴	۸۷۳۵۰	۳۹۱۵۲	۲۳۹۵۸	۱۴۶۷۱	یک ساله
۱۱۱.۸	۶۶.۲	۱۲۳.۱	۶۳.۴	۶۳.۳	۲۷.۹	رشد (درصد)
-۲۳۹۲.۲	۴۶۹۸۶	۵۱۰۷۲	۴۴۹۶۲	۲۸۵۴۴	۱۴۴۱۶	دو ساله
-۴.۸	-۸.۰	۱۳.۶	۵۷.۵	۹۸	۱۴۴.۹	رشد (درصد)
۱۸۱۳.۹	۱۶۷۲۳	۱۵۸۰۶	۱۲۴۳۷	۸۷۹۸	۶۵۰۱	سه ساله
۱۲.۲	۵.۸	۲۷.۱	۴۱.۴	۳۵.۳	۵۲.۶	رشد (درصد)
-۱۳۲.۴	۴۱۰	۳۷۲۸	۳۶۹۷	۱۸۵۲	۲۰۶۵	چهار ساله

رشد (درصد)	۲۱۱،۷	-۱۰،۳	۹۹،۶	۰،۸	۱۰،۰	-۳،۱
پنج ساله	۹۴۲۷۷	۱۲۶۱۲۹	۱۶۶۱۵۳	۱۹۵۴۷۷	۲۰۶۵۶۳	۱۸۲۵۸۰،۷
رشد (درصد)	۲۵،۵	۳۳،۸	۳۱،۷	۱۷،۶	۵،۷	۹،۷
سپرده های متفرقه	۱۱۷۹۵	۱۴۰۹۷	۲۰۱۷۷	۲۹۰۳۲	۳۳۸۵۷	۷۰۴۰۰،۷
رشد (درصد)	۸،۲	۱۹،۵	۴۳،۱	۴۳،۹	۱۶،۶	۲۶،۳

طی سال های اخیر همگام با کاهش نرخ سود سپرده ها ، ترکیب سپرده های سرمایه گذاری مدت دار به نفع سپرده های دیداری و کوتاه مدت تغییر یافته؛ به طوری که سپرده های سرمایه گذاری پنج ساله با بیشترین کاهش رشد مواجه بوده است. رشد سپرده های سرمایه گذاری پنج ساله در پایان آذر ۱۳۸۶ معادل ۵/۷ درصد می باشد که در مقایسه با رشد ۶۶/۲ درصدی سپرده های یک ساله از بعد تجهیز منابع بانک ها نگران کننده می باشد. اتکای اصلی بانک ها در اعطای تسهیلات عمدتاً بر منابع حاصل از سپرده های بلند مدت می باشد که در حال حاضر سهم اینگونه سپرده ها (به خصوص سپرده های پنج ساله) در مقایسه با سال های قبل نزولی می باشد.

نمودار ۲- توزیع فراوانی نسبی سپرده ها در پایان سال ۱۳۸۲ و پایان آبان ۱۳۸۶ (درصد)

۵ - بررسی وضعیت بانک‌های غیر دولتی^۱

در سال ۱۳۸۵ سپرده‌های بخش غیردولتی نزد بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی ۳۵۲ هزار میلیارد ریال افزایش یافت که در این میان سهم بانکهای غیردولتی ۸۷ هزار میلیارد ریال (۲۴/۸ درصد) بوده است. ارقام مزبور در پایان نهم‌ماه اول سال ۱۳۸۶ حاکی از افزایش ۱۹/۷ درصدی در سپرده‌های بخش غیردولتی نزد بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی (به میزان ۲۴۰/۹ هزار میلیارد ریال) است. از این میزان افزایش، سهم بانکهای غیردولتی ۱۳۸/۴ هزار میلیارد ریال (۵۷/۵ درصد) بوده است. سهم بانکهای غیردولتی از مانده کل سپرده‌های بخش غیردولتی از ۱۵/۷ درصد در پایان اسفند ۱۳۸۵ به ۱۸/۴ درصد در پایان آذر ۱۳۸۶ افزایش یافته است. عوامل عمده افزایش این سهم، بالاتر بودن نرخ سود علی‌الحساب سپرده نزد بانکهای غیردولتی در مقایسه با بانکهای دولتی^۲، افزایش اعتماد عمومی به بانکهای غیردولتی و افت شاخص‌های بورس می‌باشند.

جدول ۵ - سهم بانکهای غیردولتی از کل سپرده‌ها و تسهیلات اعطایی بانکها در پایان هر مقطع

(درصد)

	اسفند ۱۳۸۴	آذر ۱۳۸۵	اسفند ۱۳۸۵	آذر ۱۳۸۶
سهم از سپرده‌های بانکی	۱۲،۰	۱۵،۲	۱۵،۷	۱۸،۴
سهم از تسهیلات بانکی	۱۰،۸	۱۳،۱	۱۳،۴	۱۵،۱

^۱ - شامل موسسه اعتباری توسعه

^۲ - نرخهای سود علی‌الحساب انواع سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار نزد بانکهای دولتی در محدوده ۱۶-۷ درصد و برای بانکهای غیردولتی (شامل موسسه اعتباری توسعه) در محدود ۱۸/۵-۱۲/۵ درصد در سال قرار دارد.

بررسی آمار مربوط به بانک‌های غیر دولتی در پایان نه ماهه اول سال ۱۳۸۶ نشان می‌دهد، رشد تسهیلات اعطایی بانک‌های مذکور از کاهش قابل توجهی برخوردار شده است؛ به طوری که در پایان آذر ۱۳۸۶ بدهی بخش غیر دولتی به بانک‌های غیر دولتی نسبت به پایان سال ۱۳۸۵، معادل ۳۱/۳ درصد رشد داشته است که نسبت به مدت مشابه سال قبل (۴۲/۳ درصد) کاهش نشان می‌دهد. ارقام مذکور نشان می‌دهند بانک‌های مذکور به دلیل کاهش نرخ سود تسهیلات بانکی، تمایل کمتری به اعطای تسهیلات به بخش غیر دولتی نشان داده و ترجیح داده‌اند منابع مالی خود را در زمینه‌هایی نظیر خرید اوراق مشارکت و برخی عملیات خارج ترازنامه‌ای (مانند خرید و فروش سهام و ...) مصرف نمایند.

